

KALOTÁS ZSOLT

Holtversenyek pályázata

Néhány gondolat Az Év Természetfotósa 2016 pályázatról

A Magyar Természetfotósok Szövetsége (naturArt) 2016-ban is meghirdette *Az Év Természetfotósa* pályázatot. A 24. alkalommal kiírt verseny népszerűsége továbbra sem csökkent, amit egyértelműen igazol, hogy ebben az évben közel 300 pályázó nevezett a megmérettetésre, és több 3000 kép érkezett be a szervezőkhöz. A tapasztalt természetfotósokból és fotóművészekből álló zsűri – az elmúlt évek gyakorlatához igazodva – négy fordulóban pontozta és bírálta a beküldött képeket. A zsűri tagjai: *Bánkuti András* Pulitzer-díjas fotóművész, a *Digitális Fotó Magazin* főszerkesztője, *Dombovári Tibor* fotóművész, *Az Év Természetfotósa* 2002-ben, *Heltai Csaba*, a *National Geographic* magazin művészeti vezetője, *Kalotás Zsolt* természetfotós, *Az Év Természetfotósa* 2001-ben (a zsűri elnöke), *Kármán Balázs* fotóművész, *Az Év természetfotósa* 1993., 1994., 1996. és 2000-ben, *Kőműves Kata* fotóművész és *Suhayda László* természetfotós volt. Az első két bírálati szakaszban a zsűri internetes online szavazással 400 képre szűkítette a pályázati anyagot, majd a harmadik körben kiválasztotta azt a 115 képet, amelyet a kiírók számára kiállításra javasolt. A zsűrizés a díjak odaítéléséig teljesen nyilvánosan zajlott, azt bárki nyomon követhette a Facebookon, illetve egyenes adásban a *Fotoklikk.hu* internetes közvetítésén is. A zsűri végül 53 szerző képét választotta ki a kiállításra. A Magyar Természetudományi Múzeumban 2016. november 8-án nyílt kiállításon a *werk* fotókkal együtt 125 képet mutattak be a pályázatra beérkezett hatalmas anyagból.

Hosszú évek tapasztalata, hogy a pályázat kiállított képeinek szerzői között minden évben találunk ismert neveket, sikeres, már befutottnak számító természetfotósokat, de minden évben feltűnnek új nevek is, ami kétségkívül azt bizonyítja, hogy hazánkban a természetfotózás különösen nagy népszerűségnek örvend, valamint azt is, hogy a természetfotósok népes tábora is évről évre gyarapszik. A kiállításon falra került képek szerzői között szép számmal találkozhatunk tinédzserekkel, de ott vannak a korosabb, lélekben azonban örökké fiatal régi természetfotósok felvételei is. Az idei év arra is példa, hogy ma már nemcsak a Magyarországon élő alkotók küldenek a pályázatra anyagot, hanem a Trianon után elcsatolt területeken élő kiváló magyar természetfotó-

sok is. Nemcsak a Vajdaságból, Erdélyből, Felvidékről, hanem Spanyolországból és a tengeren túlról, az Amerikai Egyesült Államokból is érkeztek alkotások a pályázatra, melyek közül több díjazott is lett, vagy a kiállított képek közé került. Nemcsak emiatt tekinthetjük már nemzetközinek pályázatunkat, hanem azért is, mert a beküldött pályaművek a Föld négy kontinensén és számos világtengeren készültek. Észak-Amerikától Hokkaidóig a legkülönbözőbb

készült csodás képét, amely 2016-ban a *Royal Society Publishing* kiadó pályázat fődíját nyerte meg. Mindezek az eredmények is bizonyítják, hogy az idei pályázatra kiemelkedő színvonalú képanyag érkezett, és nemcsak kiváló természetfotók, hanem olyan művészi alkotások, amelyeknek komoly mondanivalója is van számunkra.

Az ember és természet közötti kapcsolatokat bemutató *Kezünkben a Föld* kategória díjazott képei figyelemfelkeltő módon rep-

Daróczy Csaba: Kék és narancssárga

vad vidékeket bejárták a pályázók, de a mi szívünket kétségkívül a Kárpát-medence táji sokféleségét és sokszínű növény- és állatvilágát bemutató képek dobogtatták meg leginkább.

Nem hiszem, hogy a zsűrinek szégyenkeznie kellene a díjazottak kiválasztása miatt, hiszen a pályázatunkon díjat nyert fotók közül több nagy sikerrel szerepelt már nemzetközi megmérettetéseken is. *Potyó Imre* és *Selmezői Dániel* a pályázaton sikeresen szereplő képei az idei *Wildlife Photographer of the Year* megmérettetésén is igen jól szerepeltek, pedig ott ebben az évben több mint 50 ezer fotó közül kellett választania a nemzetközi zsűrinek. *Somodi Ferenc: Túlélő* című fotója 2012-ben a *GDT European Wildlife Photographer of the Year 2012*, vagyis az Év Európai Természetfotója versenyen nyert kategória első díjat. De említhetnénk még Potyó Imre dunavirágzásról

rezentálják azt, hogy az emberi tevékenység az élővilágra milyen veszélyeket jelent. *Somodi Ferenc Túlélő* című képén az úttesten átkelő béka most még megmenekült, de jól tudjuk, hogy évről évre hány tízezer fajtársa és rokona pusztul el a közutakon a szaporodó helyekre vonulás időszakában. *Utassy György: Elválasztva* című fotója megdöbbentő módon tárja elénk azt a kétségbeesett helyzetet, amelyet a különböző okok miatt egyre szaporodó kerítések okoznak a élőhelyek szegregálásával. Jól tudjuk, hogy a természetes élőhelyek felszabdálása, elkerítése nem egy veszélyeztetett állatpopuláció elszigetelődéséért felelős, ennek ellenére mégsem vagyunk képesek megálljt parancsolni a magánérdekeknek, a szűklátókörű gazdasági szemlélet terjedésének. Hasonló gondolatot sugalmaz az erdélyi Bözödújfalú pusztulásának szomorú epizódját bemutató képén *Dezső László* is.

Somodi Ferenc: Nejlonhal

Mint tudjuk, a Csaucseszku-éra elrettentő falupusztításának példaképévé vált ez a völgyzárógát-építés nyomán elárasztott település. Ma már az ércbányászat melléktermékeként keletkező színes zaggal szennyezett vízből csak az egykori katolikus templom tornya mered szörnyű felkiáltójelként az ég felé a valaha mesebeli szépségű tájban. De szerencsére, találunk olyan képet is, amely az ember és a természet békés egymás mellett élésének jegyében született. *Kerekes M. István: Jaguar rókával* című fotója láttán a helyzet komikumá csal mosolyt az arcunkra.

A pályázatokon mindig fokozott várakozás előzi meg a *Madarak és viselkedésük* kategóriát, mert nem tagadható, hogy természetfotósaink jelentős része a madárfotózást tekinti a természetfotózás non plusz ultrájának. Most sem kellett csalódnunk, nagyon gazdag volt a felhozatal. A kategória győztes képe izgalmas akciót örökített meg. A táplálékban szegény havas, téli időszakban kemény harcok folynak a madarak között a túlélésért. A rigókról köz tudott, hogy erősen védik táplálékukat még fajtársaikkal szemben is. A fáról lehullott almáért harcoló fenyőrigó és énekes rigó közötti nézeteltérések, civakodások ugyan mindennapos történetek, de olyan dinamikus és tökéletesen talán még senkinek sem sikerült ezt megörökíteni, mint *Jakab Tibornak*. A helyezések odaitélésekor nem volt egyszerű a zsűri dolga, hiszen a pályázat madártémájú fotói között művészi megfogalmazású alkotások (*Kerekes M. István: Pasztell*), ritka pillanatok (*Daróczy Csaba: Téli ének*), valamint kiválóan komponált és kivitelezett madárfotók, festői szépségű, madarakban bővelkedő tájak és sodró lendületű akciófelvételek is szerepeltek.

A legnagyobb meglepetés azonban az *Emlősök és viselkedésük* kategóriában érte a zsűrit. A beérkezett képek között ugyanis

két olyan felvétel is szerepelt, amelyekhez hasonló eddig csak kontrollált körülmények között tudtak készíteni. A fotósoknak – akik együtt ültek egy erdélyi havasokban felállított leshelyen – sikerült megörökíteni egy nagyon ritka és emberkerülő ragadozó, a hiúz vadászatát. Nyugodtan kijelenthetjük, a kárpáti hiúzról ilyen dokumentumfotók a vadonban még nem készültek. A képekről ugyan nem mondható el, hogy fotográfiai szempontból tökéletesek, mert a tereptárgyak sokat takarnak a történésekből, de a ritka pillanatfelvétel meggyőzte a zsűrit arról, hogy ezek a fotók kiemelt elismerést érdemelnek. Ebben a kategóriában is több színvonalas képet választott ki a zsűri, de ezek közül is kiemelkedett Potyó Imre tökéletesen kivitelezett fotója egy bányavágtában téli álmat alvó denevérről, és Selmeczi Dániel támadó fókáról készített portréja.

Különleges élményt jelentettek a zsűrinek az állati parányokról készített fotók is. A sok jó kép közül is kiemelkedett *Radisics Milánnak* a méhfarkas életéről készített ki-

váló fotósszéje, amelyből helyhiány miatt sajnos csak két kép látható a kiállításon. A fények különleges játékának kihasználása jellemzi *Kaszás Norbert: Tetten érve* című fotóját, amely a zsákmányára váró pókot egészen szokatlan megvilágításban, egyéni módon mutatja be. Ritka pillanatot kapott el *Szalma Ferenc* is, aki *Frissítő* című fotóján egy harmatcseppből szomját oltó hangyát mutat be eredeti zöld monokróm környezetében.

Éveken keresztül azt tapasztaltuk, hogy a táj kategóriában falra került fotók között nagyon kevés a pannon ökorégióban készült kép. Ennek okát sokan abban látták, hogy a Föld egzotikus, vad vidékein sokkal könnyebb megdöbbentő hatású vagy igazán megragadó, szép képeket készíteni. Igaz, ez évben is egy távoli földrészen, a kaliforniai Sziklás-hegységben készített fotó kapta az első díjat, amelyen a szerző *Ernie E. Suto* egy ezeréves szálkásfenyő torzóját örökítette meg az éjszakai égbolt alatt, de mögötte már szorosan ott van egy varázslatos erdélyi táj képe (*Palczek István: Álomzug*), és a Gödöllői-dombságon készült alkonyati nappal festett erdőrészlet (*Baranyi Norbert: Alkonykapu*) is. *Kis Dávid: Hajnali fogás* című jégmadaras képe akár a tájak kategóriában is sikert érhetett volna el, a csúcra az *Allatok és környezetük* kategóriában ért fel. A kategória első helye mellett ez a fotó érdemelte ki folyóiratunk különdíját is. A képnek különleges atmoszférája és egyben dinamikája is van. A párás, ködös folyó nyugodt hangulatot áraszt, de ebben a nyugalomban is ott van az élet, ami a vízbe dőlt faágra zsákmányával érkező jégmadár képében jelenik meg a fotón.

Bár sok pályázó képe került a falra a kiállításon, alapjában véve azonban négy természetfotós munkái emelkedtek ki az erős mezőnyből. Az egyik közülük Somodi Ferenc, aki két első díjat is nyert, és összesítésben éppen csak lemaradt a képzeletbeli dobogóról. A másik pályázó Potyó Imre, aki elsősorban éjszakai fotósnak vallja

Jakab Tibor: Havas harc

magát, és képeinek zömét éjjel, az úgynevezett „kék órában” készíti. Ő ugyancsak két első díjjal gazdagodott, de mellé még egy második helyezést is elért, valamint további 5 képét találta kiállításra méltónak zsűri. A szerző az utóbbi években üstökös-ként robbant be a magyar természetfotózás élvonalába, amit egyéni meglátásainak, kísérletező kedvének és végtelen kitarításának köszönhet. Nagyon céltudatosan keresi azokat a témákat, amelyek a természetfotózás területén eddig elhanyagoltak számítottak, és különleges megvilágításokat alkalmazva kiválóan képes visszaadni az éjszakai vadon hangulatát. Az utóbbi két évben nagy erővel azon dolgozott, hogy nyomon kövesse és dokumentálja a hazánkban kevésbé ismert kérészt, a dunavirág életét. Fotói művészi megfogalmazott

alkotások, amelyeken esetenként álomszerűen jelennek meg az éjszaka lényei, a rovarok, a kétélűtűk vagy a madarak. Kiváló teljesítményével összesítésben a pályázat harmadik helyén végzett.

Az élen teljes holtverseny alakult ki Daróczi Csaba és Selmeczi Dániel között. Mindketten 10–10 képpel szerepelnek a pályázat kiállításán, és a díjaikért járó pontszámok összesítésében is teljesen azonosan teljesítettek. (Azok számára, akiknek nem ismert az összesített teljesítmény kissé bonyolultnak tűnő számítási módja, az a naturArt honlapján [www.naturart.hu] kielégítő tájékoztatást kaphat erről.) Pontszámegyenlőség esetén a pályázat kiírása szerint két Év Természetfotósa-díjat kell kiadni, mint ahogyan az 2002-ben már egyszer megtörtént, amikor szintén két

természetfotósunk – Dombovári Tibor és Nagy Csaba – között alakult ki pontszámegyenlőség. A most elért eredményével Daróczi Csaba harmadszor, Selmeczi Dániel pedig másodszor lett a legkiemelkedőbb természetfotós díj kitüntetettje és Az Év Természetfotósa címet jelképező szobrocska boldog tulajdonosa.

Daróczi Csabát hosszú évek óta kreativitásáról és sokoldalúságáról ismerjük. Az idei pályázaton is brillírozott. Képeit négy kategóriában is díjazta a zsűri, és különleges megközelítésű és az egyik magas szintű technikai kivitelezéssel készült madárfotója Az Év Természetfotója díjat is elnyerte. Számomra minden felvétele különleges élmény, legyen az egyszerű dokumentumkép egy éneklő, csőréből párat lehelő léprigróról, vagy a hajnali fényben világító kalászú

A Saubermacher – Az Év Természetfotósa 2016 fotópályázat végeredménye

I. Kezünkben a Föld

1. Somodi Ferenc: Túlélő
2. Utassy György: Elválasztva
3. Dezső László: Az eltűnt falu

II. A madarak viselkedése

1. Jakab Tibor: Havas harc
2. Kerekes M. István: Pasztell ludakkal
3. Daróczi Csaba: Téli ének

III. Az emlősök viselkedése

1. Potyó Imre: Hibernáció
2. Pabar Zoltán: A Kárpátok fantomja
3. Selmeczi Dániel: Harapós

IV. Az állatok viselkedése

1. Daróczi Csaba: Csapdában
2. Radisics Milán: Méhfarkas zsákmányával
3. Hencz Judit: Kékség

V. Az állatok és környezetük

1. Kis Dávid: Hajnali fogás
2. Kércz Tibor: Új hajnal
3. Selmeczi Dániel: Ég és Víz között

VI. Az állatok szemtől szemben

1. Selmeczi Dániel: Citromcápa-portré
2. Násfayné Kőházi Mária: Békatempő
3. Radisics Milán: Méhfarkas szemtől-szemben

VII. Növények és gombák

1. Ravasz Balázs: Az idő sodrában
2. Daróczi Csaba: Hajnali szélesend
3. Dulai Dávid: Este a parton

VIII. Kompozíció, forma és kísérletezés

1. Daróczi Csaba: Kavicsok a szélben
2. Kis Dávid: Jin és Jang
3. Lang Nándor: Tölgy őszi pompában

IX. Tájak

1. Ernie E. Suto: Az ezeréves fa
2. Palcsék István: Álomzug
3. Baranyi Norbert: Alkonykapu

X. Élet a vízfelszín alatt

1. Kövér Csaba: Irányban
2. Násfay Béla: A nagy fánál
3. Selmeczi Dániel: Fények

XI. Napnyugtától napkeltéig

1. Potyó Imre: A rigó hálósobájá
2. Potyó Imre: Hullócsillag
3. Nagy Edit: Csillagszeműek

XII. Fekete-fehér természetfotók

1. Selmeczi Dániel: Szardíniákat vadászó delfinek
2. Daróczi Csaba: A sziget
3. Selmeczi Dániel: Nagy barrakuda-portré

XIII. Saubermacher – Rajtunk múlik

1. Somodi Ferenc: Nejlonhal
2. Gergely József: Autókarám
3. Gergely József: Hattyúk tava

XIV. Ifjúsági kategória

1. Ceglédi Ádám: Bearanyozva
2. Szekeres Levente: Udvarlás
3. Horváth Ábel: Suhanás

Különdíjak:

Magyar Fotóművészek Szövetsége:
Lang Nándor: Pitypangfa

Magyar Természetudományi Társulat:
Litauszki Tibor: Jégvarázs

Multiexpo Kft.:

Szabó Endre: Az álmok ébren elkísérének

A TermészetBúvár természetvédelmi magazin különdíja:

Jakab Tibor: Havas harc

A Természet Világa tudományos ismeretterjesztő folyóirat különdíja:

Kis Dávid: Hajnali fogás

A Lenergie Magyarország Kft. és a Várázslatos Magyarország Természetfotó Nonprofit Kft. közös különdíja, a „Legszébb magyar természetfotó”:

Kis Dávid: Hajnali fogás

A Pigmenta Art Print Lab különdíja:

Dr. Simán László: Grafika a dűnén

Az Uniqball Kft. különdíja:

Megyeri Máté: Becsapódás

A Sakertours különdíja:

Pajor Tamás: A király landol

A Hide Photographie különdíjai az Év Ifjú Természetfotósainak:

Ceglédi Ádám és Szekeres Levente

Az Év Búvárfotósa 2015–PapuaParadise EcoResort különdíja:

Selmeczi Dániel

Az Év Természetfotója 2016-ban:

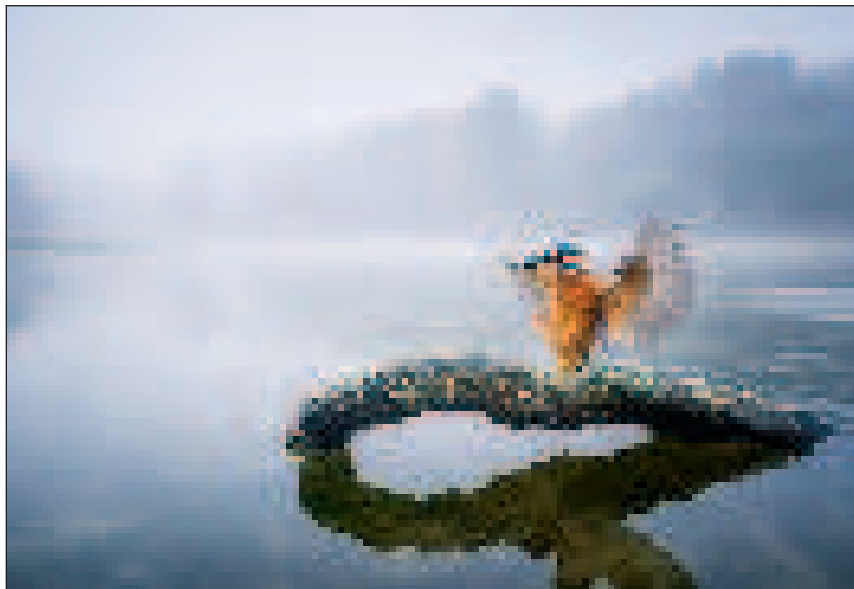
Daróczi Csaba: Kék és narancssárga

Az Év Természetfotósa 2016-ban:

Daróczi Csaba és Selmeczi Dániel

Az Év Ifjú Természetfotósa 2016-ban a benyújtott portfólió alapján:

Ceglédi Ádám és Szekeres Levente

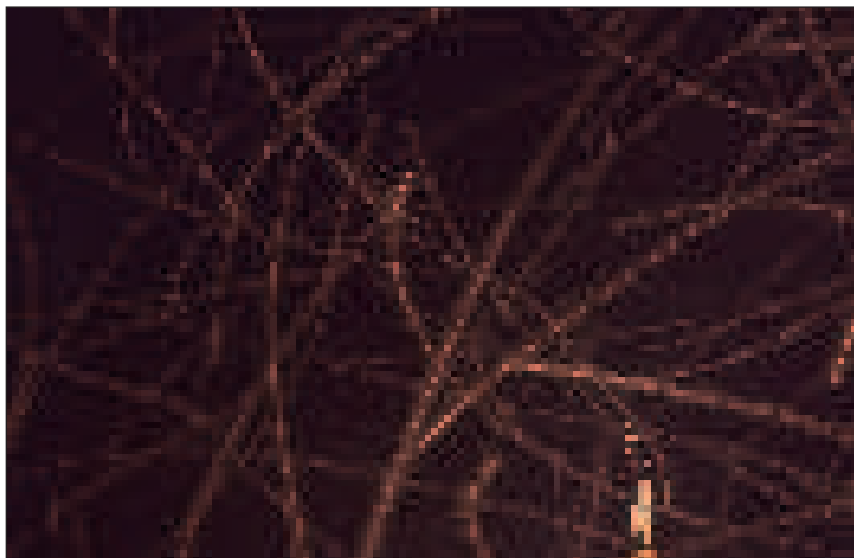
Kis Dávid: Hajnali fogás

fűcsomóról készült fotográfia. Megkapó látvány a szél által a tengerparti homokból kifújt színes kavicsok kompozícióvá formálása, vagy a sötét erdőből fehéren kivilágló fáról exponált légi fotó. Képeiben az ötletesség és a humor is fellelhető, aminek jellemző példája a sívó homokban hátán vergődő cserebogár megörökítése. A kép különlegessége, hogy egyetlen pillanatba sűrítve mutatja be a bogár erőlködésének hosszú folyamatát. Ilyen képeket csak az tud készíteni, aki mindig nyitott szemmel jár a természetben, és akinek semmi sem kerüli el a figyelmét.

Selmeczi Dániel egészen más közegben, a víz alatt készíti döbbenetes hatású fotóit. Közel egy évtizedes bűvőfotós pályafutása során igen sok tapasztalatot szerzett a világ számos jól ismert merülőhelyén, és megta-

pasztalhatta a tengerek elszennyeződését, túlhalászását, a tengeri élővilág kizsákmányolását, de különösen a félreismert, a köztudatban a tenger félelmetes ragadozóinak tartott cápák indokolatlan irtását. Az utóbbi években mind képeivel, mind nyilatkozataival igyekszik minél több embert megnyerni a veszélyeztetett cápafajok védelmének. A pályázaton szereplő fotói is tanúsítják, hogy ezek a kíméletlen gyilkosoknak tartott hatalmas halak milyen közelségben képesek elviselni az embert, mennyire nem kell tőlük félni, ha jól ismerjük szokásaikat. A citromcápáról készült portré exponálásánál a cápa csak néhány centiméterre volt a fotós dómjától, mégsem jelentett komoly veszélyt a bűvárra, hiszen nem támadott, csak kíváncsiskodott. Hasonló szituációban készült a hullámtarajon sikló cápat bemutató

Potyó Imre: Légierő

Ég és Víz között című fotó is. A pályázaton legnagyobb sikert arató képe kétségtelenül a *Fekete-fehér* kategóriában első helyezést elért fotója a szardíniákra vadászó delfinek-ről. Ez a kép a BBC 2016. évi pályázatán is nagy sikerrel szerepelt. Nem csoda, hogy a hazai pályázaton a szerző színvonalas víz alatt készült fotóból válogatott kollekciójával elnyerte az Év bűvőfotósa címet is.

A pályázat igazi meglepetése kétségtelenül az volt, hogy a fiatal természetfotósok versenyében is tökéletesen egyenlő pontszámot ért el az élen *Ceglédi Ádám* és *Szekeres Levente*, így 2016-ban mind a felnőttek, mint a 18 éven aluliak között is két-két győztest ünnepelhettünk! A vajdasági Szekeres Levente a tavalyi év után másodszer nyerte el ezt a kitüntető címet, Ceglédi Ádám pedig első ízben ért a csúcsra a fiatal természetfotósok között. A két fiatal fotós nemcsak stílusában, hanem természetfotós módszereiben is jelentősen különbözik. Levente a jól előkészített lesfotózás híve, míg Ádám inkább a cserkelő fotózásra esküszik. Levente az akciófotózást kedveli, Ádám az elmélyültebb megközelítések, a sejtelmesebb ábrázolás híve. Kettejük portfóliója nagyon különböző, mégis mindkét fiatal előtt ígéretes jövő áll, ha továbbra is olyan megszállottan, elhivatottan folytatják azt, amit elkezdtek.

2016-ban új főszponzorral, a környezetvédelem egy fontos területével, a hulladék-gazdálkodással foglalkozó Saubermacher Hungaria Kft. segítségével hirdette meg pályázatát a naturArt. A támogató egy új, a saját tevékenységi körébe vágó kategóriát is életre hívott. A *Rajtunk múlik* kategória arra próbálta felhívni a természetfotósok és a nagyközönség figyelmét, hogy hol húzódnak az emberi felelősség vagy inkább az emberi felelőtlenység határai. Somodi Ferenc kategóriagyőztes képe ezt várakozáson felüli módon tükrözi, láttatva egy pillanatra szomorú jövőnőket. Azt az időszakot, amikor az egykor kristálytisza vízű vízfolyások már csupán szennyvízlevezető csatornáként léteznek, de az emberi optimizmus még ilyenkor is él, hiszen a szenvedélyes horgász még ekkor is próbálkozik, hátha a töménytelen hulladékon kívül horgára akad egy túlélő halacska. A helyzet komikumánál csak a kép tragikumája nagyobb, hiszen ez a kép nem a jövőben, hanem sajnos a mában készült!

Az Év Természetfotósa 2016 pályázat képeiből rendezett kiállítás december 31-ig látható a Magyar Természettudományi Múzeum kupolatermében, majd vándorkiállítás formában több hazai nagyvárosban is bemutatkozik. A hagyományokhoz híven, az Alexandra Kiadó gondozásában most is megjelent a pályázat képeiből szerkesztett album, amely idén első alkalommal két nyelven, magyarul és angolul is olvasható. D